

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΟΥΤΣΟΣ

Μεταξὺ τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου ὑπῆρχεν ἀνὴρ, ἀπολαύων τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς συμπαιδείας συμπάσης τῆς καθ' ἡμᾶς κοινωνίας, ὁ ἄρτι ἀφ' ἡμῶν μεταστάς γηραιὸς καθηγητὴς τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας Ἰωάννης Σούτσος. Χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς *Ἑστίας* ἐκείνων τῶν μὴ καλῶς εἰδότην τὸν ἄνδρα ἐπιχειροῦμεν ὧδε ἀτελῶς νὰ σκιαγραφήσωμεν τὰ κατὰ τὸν βίον του τὰ ἐπιστημονικὰ ἔργα καὶ τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ διὰ τοῦ περὶ τὴν ἐπιστήμην ζήλου του καὶ τῶν ἀρχαϊκῶν ἀρετῶν ἀξιολόγητον παράδειγμα ἑαυτὸν παρασχόντος τοῖς τε συγχρόνοις καὶ τοῖς ἐπιγενομένοις.

Ὁ Ἰωάννης Σούτσος ἦν ἐκ τῶν δεξιῶν ἐκείνων φύσεων, αἵτινες ἀπροσμάχητον ἔχουσι τὴν πρὸς τὰ γράμματα ῥοπήν καὶ μέγα τὸ ἐπιστημονικὸν τάλαντον. Ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου Σούτσου, ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας, προσηκόντως τὰ ἑλληνικὰ γράμματα οἶκοι παιδευθεῖς, καὶ μετὰ τὴν τελευτὴν ἐκείνου καὶ τὴν ἔκρηξιν τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος καταφυγόντες εἰς τὴν Ἑσπερίαν, μετὰ παλμῶν καρδίας ἠκολούθει τὰς διαφόρους τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος τύχας. Καὶ εἰκότως. Διότι ὁ ἑλληνικῶς ἀνατεθραμμένος ἐκεῖνος μεῖραξ, ὁ τὸν ἑαυτοῦ πατέρα, ἡγεμόνα ὄντα, ἰδὼν ἄλλοτε προσκυνοῦντα τοὺς εὐνούχους τοῦ Σουλτάνου, ἔβλεπεν ἤδη ἐκ τῆς ἑαυτοῦ τέφρας ἀναγεννωμένην τὴν πατρίδα, καὶ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον χθὲς καὶ πρόφην ὡς νεκρὸν εἶχον θρηνησεὶ ὁ Σατωβριάν καὶ ὁ Βύρων, μετὰ νεκροφάνειαν τοσούτων αἰῶνων, καταλύον τυραννικὰς συνθήκας διὰ τοῦ ἡρωϊσμοῦ καὶ τῆς καρτερίας αὐτοῦ γεγόμενον ἐφάμιλλον τῶν προγόνων κατὰ τὴν δόξαν, καὶ ἐπισπώμενον τῶν λαῶν τὸν θαυμασμὸν καὶ τῶν δυναστῶν τὸ σέβας. Βλέπων συντελουμένην τὴν αὐτονομίαν τῆς Ἑλλάδος, τὸ γλυκὺ καὶ φαινόμενον ἀνέφικτον ὄνειρον αὐτοῦ καὶ τῶν πατέρων, ὁ νεανίας Σούτσος οὐδ'

ἐσκέφθη πλέον νὰ θηρεύσῃ τὴν ἡγεμονίαν τῆς Βλαχίας. Πῶς ἠδύνατο αὐτός, ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ὑπὸ τε τῶν γονέων καὶ τῶν διδασκάλων τὰ διαυγῆ νεύματα τοῦ ἀρχαίου ἑλληνισμοῦ καὶ τὴν πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπην ποτισθεῖς, νὰ προτιμήσῃ καὶ αὐτὴν τὴν ἡγεμονίαν ἔθνους ξένου, καὶ πρὸς τοὺς Ἑλληνας μάλιστα δυσμενοῦς, τῆς ἀφάτου ἐκείνου ψυχικῆς εὐεστοῦς, ἣν παρέχει ἡ πρὸς τὴν πατρίδα καθ' οἰομένηποτε τρόπον παρεχομένη ὑπηρεσία; Τοιαύτη ἡγεμονικὴ ἀξιώματος καταφρόνησις χάριν ὑπηρεσίας τῆς πατρίδος εἶνε ἐπαρκὴς ἔκφρασις τῆς εὐγενείας τῶν αἰσθημάτων καὶ τῆς μεγαλοφροσύνης τοῦ αἰοιδίμου ἀνδρός, σπανιώτατον δὲ ἀληθῶς παράδειγμα αὐταπαρνησίας. Ἴδιον τῶν μὲν εὐγενῶν φύσεων εἶνε τὸ προαιρεῖσθαι τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος καὶ αὐτῶν τῶν ὑπερτάτων ἀξιομάτων καὶ τιμῶν, τῶν δ' ἀγενῶν τὸ καὶ αὐτὰ τὰ ὅσα καπηλεύειν χάριν τῶν ἑαυτοῖς συμφερόντων. Εὐλόγως δὲ κρίνων ὅτι τὸ ἀρτιπαγὲς τῆς Ἑλλάδος κράτος περὶ μὲν τὴν φιλολογίαν, τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας καὶ τὴν θεολογίαν ἡμιοῖρει ἀξίων διδασκάλων, διότι μόνων τῶν ἐπιστημῶν ἐκείνων ἡ σπουδὴ ἦν χρήσιμος εἰς τοὺς ὑπὸ τὸν ζυγὸν Ἑλληνας, διδασκάλων δὲ τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν ἐστερεῖτο, μετὰ ζήλου ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῆς πολιτειολογίας μάλιστα δὲ τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας, ἐπιστήμης σχεδὸν ἀγνώστου, τοῖς Ἑλλησι κατὰ τοὺς χρόνους ἐκεῖνους, κατανοῶν ὅπως ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῆς ἔμελλε ν' ἀποβῇ χρήσιμος εἰς τὴν ἀναγεννηθεῖσαν πατρίδα. Τότε ἐδίδασκεν ἐν Γενεύῃ ὁ διάσημος Ἰταλὸς Ῥόσσης. Μεγαλοφυΐα ἔτακτος, διαπρέφας ὡς συγγραφεὺς καὶ διδάσκαλος οὐ μόνον τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας ἀλλὰ καὶ τοῦ ποινικοῦ καὶ τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου, διὰ τὴν ἑαυτοῦ φήμην κληθεὶς ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου Φιλίππου καὶ ἀναγορευθεὶς ἐν Γαλλίᾳ καθηγητὴς τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας, ἀκολούθως δὲ ὡς συνταγματικὸς πρωθυπουργὸς τοῦ Πάπα, πεσὼν, θῦμα τῶν φιλελευθέρων αὐτοῦ φρονημάτων, ὑπὸ τὴν μάχαιραν ἐξημμένου Ἰταλοῦ δημοκρατικοῦ. Ὑπὸ τοιοῦτον ἄνδρα προσηκόντως παιδευθεὶς ὁ Ἰωάννης Σούτσος καὶ τῶν ὑγιῶν ἀρχῶν τῆς ἐπιστήμης ἐμφορηθεὶς κατῆλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, φέρων ὡς ἐφόδιον ἐπιστήμην ἀληθῆ, φιλοπατρίαν δεδοκιμασμένην, ζήλον ἀκαταπόνητον, καὶ τὴν συναίσθησιν τοῦ καθήκοντος, ἀρετὴν δυστυχῶς μὴ κοινὴν εἰς τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους.

Διὰ τὰ προσόντα δὲ αὐτοῦ μᾶλλον ἢ διὰ τὴν εὐγενῆ αὐτοῦ καταγωγὴν ἐκλήθη ὑπὸ τῆς Ἀντιβασιλείας εἰς τὴν παρὰ τῷ Συμβουλίῳ τοῦ Κράτους, τοῦ ὑψίστου τότε συμβουλευτικοῦ σώματος καὶ ἐπέχοντος τόπον Γερουσίας, παρεδρίαν. Καὶ ἐν τῇ σπουδαίᾳ ἐκείνῃ λειτουργίᾳ παρασχών

δείγματα τρανὰ τῆς περὶ τὴν ἐπιστήμην δεινότητος αὐτοῦ ἐκλήθη εἰς τὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καθηγεσίαν τοῦ μαθήματος τῆς Πολιτικῆς οἰκονομίας, ὅπερ ἐπὶ πεντήκοντα τέσσαρα συνεχῆ ἔτη ἐδίδαξε τὴν νεολαίαν τῆς Ἑλλάδος!

Κρὶ ὑπόσας μὲν παρεῖχον εἰς αὐτὸν δυσκολίας ἢ εἰς γλῶσσαν ἄπλαστον, τότε μάλιστα, μετὰ γιγισίς τῶν ἐπιστημονικῶν ἰδεῶν καὶ ἡ δημιουργία ὀρθῶν καὶ προσφύων ἐπιστημονικῶν ὄρων, τοῦτο εὐκόλως εἶνε κατὰ ληπτὸν παντὶ ἐπιστήμονι, περὶ τὸ ἄχαρι τοῦτο ἀλλὰ τὰ μάλιστα λυσitelές ἔργον πονήσαντι, ὅποια δὲ ἡ διδασκαλία αὐτοῦ μαρτυροῦσι τρεῖς σχεδὸν ἀνδρῶν γενεαί.

Οὐδὲν εἶχε τὸ πομπῶδες καὶ παρένθυρον ὁ λόγος τοῦ Ἰωάννου Σοῦτσου· ἀλλὰ καὶ οὐδὲν τὸ ὑπόσκιον καὶ γριφῶδες καὶ περιττὸν τὸ καταπονοῦν τοὺς ἀκροατάς· ἔρρεε διαυγής, ἡ δὲ εὐκρίνεια τῆς ἐκφράσεως κατεδήλου τὴν εὐκρίνειαν τῶν ἰδεῶν αὐτοῦ. Τῶν διαφόρων συγγραφέων τὰς θεωρίας ἀναλύων μετ' ἀκριβείας, κατεδείκνυε εἰς τοὺς ἀκροατάς αὐτοῦ τὸ ὀρθὸν ἢ τὸ σφαλερὸν αὐτῶν, διότι ἐσέβετο μὲν τὰ μάλιστα τὴν ἐπιστημονικὴν δόξαν καὶ τοὺς διδασκάλου αὐτοῦ, δὲν ἐρρόνεε ὅμως ὅτι ἡμαρτανε ἐλέγχων τὰ τυχόν ἄξια ἐλέγχω δόγματα αὐτῶν. Διὸ εἰς τὸ μάθημα αὐτοῦ ἄθρόοι συνέτρεχον οἱ ἀκροαταὶ τερπόμενοι ἅμα καὶ διδασκόμενοι, οὐ μόνον πολιτικὰς καὶ οἰκονομικὰς, ἀλλὰ καὶ παντοίας ἄλλας γνώσεις, νομικὰς, ἱστορικὰς καὶ φιλοσοφικὰς ἀπὸ τῆς πολυμαθείας αὐτοῦ ὡς ἀπὸ πολυχέυμονος πηγῆς ἀντλοῦντες.

Δύναται τις εὐλόγως εἰπεῖν ὅτι ἡ οἰκονομολογικὴ ἐπιστήμη διεπλάσθη ὑπὸ μορφὴν ἐπιστήμης ἰδίως κατὰ τὸν ἡμέτερον αἰῶνα. Καθ' οὓς δὲ χρόνους εἶχεν ἀναλάβει τὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ διδασκαλίαν αὐτῆς ὁ Ι. Σοῦτσος, τοσαῦτα ὑπῆρχον ἀμφισβητήσεις μετὰ τῶν κρατίσεων αὐτῆς διδασκάλων, ὥστε οὐ πάνυ εὐχερές ἔργον ἦτο τῷ ὑγιεστερῶν καὶ ἀναμφισβητήτων οἰκονομικῶν δογμάτων ἡ ἐκλογή καὶ μετάδοσις αὐτῶν εἰς τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν. Τὸ ἔργον ἐδεῖτο οὐ μόνον ἐπιστημονικῆς δεινότητος, ἀλλὰ καὶ βαθείας κρίσεως καὶ εὐσυνειδησίας.

Οἷα δὲ ἡ ἀπὸ τῆς ἐδρας διδασκαλία τοιαῦτα καὶ τὰ συγγράμματα αὐτοῦ. Ἐν αὐτοῖς ἡ σαφήνεια καὶ ἡ γλαφυρότης καὶ ἡ χάρις τοῦ ὅρου, ποικιλομένη διὰ εἰκόνων ἐκφραστικῶν, ἀμιλλῶνται πρὸς τὴν ἰσχὺν τῶν ἐπιχειρημάτων καὶ τῶν γνώσεων τὴν ποικιλίαν. Ἡ *Πλουτολογία* αὐτοῦ, ἡ τῷ 1882 τὸ τρίτον ἐκδοθεῖσα εἰς γύο ὀγκῶδες τόμους, ἐν οἷς διὰ μακρῶν ἐξετάζονται αἱ σχέσεις τοῦ πλούτου τῶν ἐθνῶν πρὸς τὸ πολίτευμα, τοὺς νόμους, τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τὰ ἥθη χώρας τινός, συζητοῦνται δὲ ἰδίως τὰ περὶ τῆς Ἑλλάδος πλουτολογικὰ ζητήματα, ἐξαγονται δὲ πορίσματα ἀσφαλῆ ἅμα

καὶ διδακτικά, οὐ μόνον ἐπὶ τῆς θεωρίας ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς πεφωτισμένης πείρας στηριζόμενα, εἶνε περιφανὲς μνημεῖον τῆς ἐπιστημονικῆς δεινότητος τοῦ ἀνδρός, τῆς πρακτικῆς ἱκανότητος καὶ τῆς εὐρείας πολυμαθείας. Ἠκούσαμεν σπουδαστάς λέγοντας ὅτι μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ ἠπόρουσαν αὐτοὶ οὗτοι πῶς οἰοῖτο παίζοντες ἐκτεσαντο τοσαύτας καὶ ποικίλας γνώσεις. Ἀληθῶς ἡ *Πλουτολογία* αὐτοῦ καὶ αἱ *Πλουτολογικαὶ μελέται*, περισπούδαστος συλλογὴ διαφόρων οἰκονομολογικῶν αὐτοῦ δημοσιευμάτων, ἠδύναντο καὶ ἐν Εὐρώπῃ νὰ περιποιήσωσι τιμὴν εἰς τὸν συγγραφέα αὐτῶν.

Κατὰ τὸ 1860 κληθεὶς εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἑσωτερικῶν τμήματος τῆς Δημοσίας Οἰκονομίας ἐγένετο ὁ κύριος εἰσηγητὴς τῆς γενομένης τότε καταργήσεως τῆς κλίμακος τῶν σιτηρῶν, δι' ἧς ἐπροστατεύετο ἡ ἐγχώριος παραγωγή, ἡ δὲ καταργησις ἐκείνη ἐπετεύχθη μετὰ πολυήμερον καὶ δεινὸν ἀγῶνα ἐν τῇ Γερουσίᾳ μετὰ τῶν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργῶν Κουμουνδούρου καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἀντιπολιτεύσεως Χρηστίδου. Καὶ ἐν τοῖς συγγραμμάσιν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης Σοῦτσος πολεμεῖ τὸ προστατευτικὸν σύστημα, θεωρῶν ἀναντίρρητον τὴν ἐπικρατήσασαν ἀρχὴν τῆς ἐλευθέρως συναλλαγῆς, τοῦ *laissez faire, laissez passer*. Καὶ ὅμως ὅποσον αἱ περιστάσεις χώρας τινός ἐπιδρῶσιν ἐπὶ τινῶν δογμάτων τῆς ἐπιστήμης, θεωρουμένων ἀναλλοιώτων δεικνύει ἡ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἰδίως ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τῆς ἐλευθέρως συναλλαγῆς ἀντίδρασις. Καὶ τῶν κοινωνιστικῶν δὲ συστημάτων τῶν κατὰ τὸν ἡμέτερον αἰῶνα ἰδίως δὲ ἐπιστημονικώτερον διαπλάσθεντων ὑπῆρξε δεινὸς ἐπικριτὴς καὶ κεκυρηγμένος πολέμιος. Καίτοι δὲ ἀνομολογῶν ὅτι τῶν συστημάτων ἐκείνων δημιουργοὶ ἐκινήθησαν ἐκ τοῦ θεάματος τῆς δεινῆς ταλαιπωρουμένης ἀνθρωπότητος, ἀπέσχεν ὅμως νὰ θίξῃ τὸ θέμα ποίας τιнос μεταρρυθμίσεως τῆς ὑφιστάσεως κοινωνικῆς καταστάσεως, εἴτε ὡς μὴ φιλῶν τὰς παρακεκινδυνευμένας θεωρίας, εἴτε ὡς μὴ κρίνων τοῦτο ἔργον προσῆκον τῇ ἐν Ἑλλάδι οἰκονομικῇ ἐπιστήμῃ. Διὸ καὶ ἡ νεωτὰτη σχολὴ τῶν ἐν Γερμανίᾳ ἀπὸ καθεδρας λεγομένων κοινωνιστῶν ἡ δίδουσα ὑψηλὸν ἐν εὐγενεῖ φιλάνθρωπῳ τύπον εἰς τὸν ὀργανισμόν τοῦ κράτους, ἡ θεωροῦσα τὸ κράτος ὡς οἰκογενεάρχην ὀφείλοντα νὰ μεριμνᾷ περὶ τῶν μελῶν τῆς παντοῦ οἰκογενείας, ἡ συνηγοροῦσα τὴν κατὰ δικαίωμα παροχὴν ἐργασίας, *le droit au travail*, τὸν περιορισμὸν τοῦ κληρονομικοῦ δικαιώματος τὴν κατ' αὔξουσιν πρὸσδον φορολογίαν καὶ τὸν κοινωνισμόν τοῦ Κράτους, *socialisme de l'état*, περὶ πολλὰ δὲ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καινοτομήσασα, εὗρον αὐτὸν ψυχρὸν καὶ ἐφεκτικόν· καίτοι ἐν τῇ Πλουτολογίᾳ αὐτοῦ ἀναγράφει σπουδαιότη-

τας ἐν πνεύματι κανονισμοῦ τοῦ Κράτους γενο-
μένης μεταρρυθμίσεως ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου Β'.
ἐν Ῥωσίᾳ τοῦ Γλάδστον ἐν ἀγγλίᾳ καὶ τοῦ
Βίσμαρκ ἐν Γερμανίᾳ. (1)

¹Ἐπειτα τὸ τέλος,

X. ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Ο ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ

— Βαθειά τὸν ἐκρυσψαν 'ς τὴ γῆ
οἱ ἄνομοι Ἑβραῖοι
τὸν Τίμιο Σταυρό.
Τοῦ Ὑσταυρωμένου ἡ προσταγὴ
'ς τὸν ὕπνο μου μὲ λέγει
νὰ 'πάγω νὰ τὸν βρῶ. —

Ἔτσι ἡ Ἑλένη διαλαλεῖ,
τοῦ Κωνσταντίνου μάννα,
βασιλίσσ' ἀκουστή.
Στὴν Ἰουδαία προσκαλεῖ
τὸν κάθε μεγιστάνα
ὁ βασιλεὺς κι' αὐτή.

Ἐκεῖ ὁ Θεὸς ἕναν καιρὸ
σάρκα θνητὴν ἐνδύθη,
γιὰ μᾶς τοὺς Χριστιανοὺς
Κι' ἀπέθανεν εἰς τὸ σταυρὸ
κι' ἐτάφη κι' ἀναστήθη,
καὶ πᾶ 'ς τοὺς οὐρανούς.

— Εἶν' ὁ Χριστὸς ποῦ βοηθᾷ!
Τὰ κάτεργ' ἄρματώστε
γιὰ τὴ Ἱερουσαλή!
Σκάψτε ἀψηλά 'ς τὸ Γολγοθᾶ,
τὰ χρώματα σκώστε,
τὴν κόπρο τὴν πολλή.

Κι' ὅποιος τὸν εὔρη τὸ Σταυρό,
τὸν φέρη μέσ' τὴν Πόλιν,
μέσ' 'ς τοὺς Ἁγίους περνᾷ.
Γιατὶ θεὸς ναῦρη θησαυρό,
ποῦ σκέπει ἀπὸ τὸ βόλι
κι' ἀπὸ τὸν Σατανᾶ. —

Σκάψτουνε μιά, σκάψτουνε δύο,
σκάψτουν πολλαὶς ἡμέραις
μὲ τ' ἄργυρά τάσιπ' —

Ὡ νὰ χαθοῦν, νὰ μὴν τοὺς διῶ! —
Τὸν σκέπασαν μὲ λέρες —
Ποῦ νὰ τὸν εὔρης πιά!

Μὰ 'κεῖ ποῦ σκάψτουν σκυθρωπά,
ἐν ἄρωμα σκορπιέται,
μοσχοβολᾷ γλυκά.
Μέσ' ἀπ' τὸ χῶμα τὸ σκορπιᾷ
μιὰ λουλουδιά, ποῦ σειέται
μὲ τ' ἄνθη τὰ λευκά,

Τρέχει ἡ Ἑλένη μὲ καρδιά,
σκάπτει 'ς αὐτὸ τὸν τόπο

1) Γνωστὸν ὅτι διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Βίσμαρκ ἐπιδράσεως
τοῦ διασῆμου ἀπὸ καθέδρας κοινωνιστοῦ καθηγητοῦ
Βάγνερ ἐψηφίσθη ὁ ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν Γερμανικὸς νό-
μος τοῦ 1883, πιθανώτατα δὲ τῆς αὐτῆς ἐνεκὲν ἐπι-
δράσεως συνεκλήθη ὑπὸ τοῦ νῦν αὐτοκράτορος τῆς Γερ-
μονίας ἡ περὶ τῶν ἐργατῶν Εὐρωπαϊκὴ Συνδιάσκεψις.

τὸ χέρι τῆς τὸ ἄβρό.
Σκάπτει κοντὰ 'ς τὴ λουλουδιά —
Δὲν ἔχασε τὸν κόπο —
Εὐρήκε τὸ Σταυρό!

— Σηκώσατέ τον ἀψηλά!
Τὸν νῦρα, μὲ ἀνίκη,
βαθειά τὸν προσκυνῶ!
Τὸ φῶς του μᾶς χαμογελά.
'Ὅαν λάβαρο, 'Ὅαν νίκη,
ἀπὸ τὸν οὐρανὸ!

Μὰ καὶ τὸ λουλουδο 'ς τὴ γῆ
νὰ σέβεσθε μαζί του
ποῦ ἀξιώθηκα νὰ βρῶ.
'Ἀπ' τὸν Παράδεισο 'χει βγῆ,
μὲ τὴ γλυκειὰ πνοή του
νὰ ραίνει τὸ Σταυρό. —

Ἐκτοτε μένει σεβαστὸ
τὸ πράσινο βλαστάρι
μὲ τ' ἄνθος τὸ λευκό.
Τοὺς ἁγιασμοὺς κάμνουν μ' αὐτό,
τὸ παίρνουν γι' ἅγια χάρι,
τὸ λὲν Βασιλικό.

Γ. Μ. ΒΙΖΥΗΝΟΣ.

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Τὰ κατωτέρω ᾄσματα ψάλλονται ἐν Ἠπείρῳ ὑπὸ
παίδων περιερχομένων τὰς οἰκίας κατὰ τὴν ἑορτὴν
τοῦ Λαζάρου καὶ συλλεγόντων αὐτὰ εἰς ἀμοιβὴν τῶν
ἐγκωμίων, ἅτινα ἀποτείνουσιν κατὰ σειραν πρὸς τὰ
διάφορα μέλη τῆς οἰκογενείας.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΑΦΕΝΤΗ

Ἀφέντη μ' ἀφεντάκη μου, πέντε βολαὶς ἀφέντη,
Πέντε κρατοῦν τὸ μαῦρό σου, πέντε τὸ καλλιγόνου
Καὶ πέντε σὲ παρακαλοῦν: Ἀφέντη, καθαλλίκα!
Κι' ἀφέντης καθαλλίκεψε 'ς σέλινο πουλάρι
'Οπῶχ' ἤλιο 'ς τὸ μέτωπο, φεγγάρι 'ς τὰ καπούλια.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΚΥΡΑΣ

Κυρὰ καλή, κυρὰ χρυσή, κυρὰ μαλαμματένια,
Γιὰ πάρε τὰ κλειδάκια σου κι' ἄνοιξε ταὶς κασέλλαις
Καὶ πάρε τὸ φακίολι σου καὶ στραβοφακιολίσου.
Τριγύρω τὸ φακίολι σου μελίσσι κολλημένο.
Τὸ μέλι τρῶν οἱ ἄρχοντοι καὶ τὸ κερί ν οἱ ἅγιοι
Καὶ τὸ μελισσοδότανο βαστοῦν τὰ παληκάρια.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΓΥΙΟΥ

Ἀγόρι μ' ἀγοράκι μου, καλὸ μου παληκαράκι,
Σοῦ μὴνυσαν ἡ λυγεραὶς κ' ἡ κόρη πάγαπούσες;
Νὰ πᾶς νὰ πάρης τὸ φιλή. νὰ πάρης τὴν ἀγάπη,
Τί κατεβαίνει ὁ Ντούναβος καὶ πέρνει τὰ γιοφύρια.
— Ἀς κατεβῇ κι' ὁ Ντούναβος κι' ἄς πάρῃ τὰ γιοφύρια,
'Σ τὸ δαχτυλίδι μου πατῶ 'ς τὴν τρίχα μου διαβαίνω,
Καὶ θὰ περάσω ἀντίπερα πέρα 'ς ταὶς μαυρομάταις,
Πῶχουν τὸ μάτι σὰν ἐλιά, τὸ φρύδι σὰν γαϊτάνι.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΚΟΡΗΣ

Ἐδῶ 'χουν κόρην ὡμορφὴ θέλουν νὰ τὴν παντρεύουν,
Δὲν θέλει γιὰ τοῦ βασιλιᾶ, δὲν θέλει γιὰ τοῦ Ῥήγα,
Μόν' θέλει τᾶρχοντόπουλο μὲ ταὶς παλλαὶς χιλιάδες.
Ποῦ κοσκινίζει τὸ φλουρὶ καὶ πέφτει τὸ λογάρι
Καὶ τὰποκοσκινίσματα τὰ δίνει 'ς τὸ μαντήλι
Καὶ τὸ μαντήλι 'ς τὸ σπαθὶ καὶ τὸ σπαθὶ 'ς τὴ ζωση
Κ' ἡ ζωση ἀπάνω 'ς τὸ λογο καὶ τὸ λογο 'ς τοὺς κάμπους.
(Ἐκ συλλογῆς Α. Ι. ΕΞΑΡΧΟΥ).